

Facultad de Ciencias de la Educación y del Deporte

Grado en Educación Infantil

Asignaturas

Curso 2

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
P02G110V01301	Educación: Educación para la salud y su didáctica	1c	6
P02G110V01302	Educación: Escuela inclusiva y atención a la diversidad	1c	6
P02G110V01303	Educación: Tutoría y orientación con la familia	1c	6
P02G110V01304	Psicología: Fundamentos psicológicos de la intervención temprana	1c	6
P02G110V01305	Psicología: Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje infantil	1c	6
P02G110V01401	Antropología: Pensamiento y cultura	2c	6
P02G110V01402	Psicología: identificación, prevención y tratamiento de los trastornos del desarrollo y de la conducta	2c	6
P02G110V01403	Aprendizaje de las ciencias de la naturaleza	2c	6
P02G110V01404	Didáctica de la lengua y la literatura infantil	2c	6
P02G110V01405	Idioma extranjero: Francés	2c	6
P02G110V01406	Idioma extranjero: Inglés	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Asignatura	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Código	P02G110V01301			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	2	1c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Varela Losada, María Mercedes			
Profesorado	Varela Losada, María Mercedes			
Correo-e	mercedesvare@gmail.com			
Web				
Descrición general	O concepto actual de saúde está baseado nunha visión integral do ser humano, que inclúe, ademais dunha percepción física e psicolóxica, novas dimensións sociais e ambientais. Neste marco, a educación para a saúde convértese nun elemento esencial para o desenvolvemento integral das persoas. E débese entender dentro do contexto de promoción da saúde, que inclúe, non só accións a nivel individual, se non tamén actuacións orientadas a mellorar as condicións de vida de toda a comunidade. Así, a maioría dos currículos formais que existen actualmente incorporan gran parte dos contidos que trata a educación para a saúde. Desta forma, o Decreto que fixa as bases da Educación Infantil en Galicia establece como finalidade principal a de contribuír ao desenvolvemento físico, afectivo, social e intelectual das nenas e dos nenos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico

B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.	A2 A3 A4 A5 A8	B3 B6 B12 B19 B22
Identificar trastornos no sono, da alimentación, do desenvolvemento psicomotor, da atención e da percepción auditiva e visual. Colaborar co persoal especializado para identificar e axudar a solucionar posibles trastornos. Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturban o desenvolvemento físico e psíquico do alumnado.	A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10	B1 B3 B8 B9 B11 B12 B13 B19
Saber programar actividades e deseñar recursos didácticos para desenvolver a educación para a saúde na escola. Familiarizarse coas metodoloxías, recursos e materiais necesarios para a ensinanza da Educación para a saúde, incluídos os recursos relacionados coas tecnoloxías da información e da comunicación. Revisar de forma crítica as prescricións e orientacións o Currículo de Educación Infantil.	A1 A2 A3 A4 A5 A7 A8 A11	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B12 B13 B14 B15 B17
Saber avaliar as programacións realizadas tendo en conta o Currículo de Educación Infantil.	A1 A3 A4 A5 A9 A11	B1 B2 B3 B7 B8 B13 B14 B21

Contidos	
Tema	
BLOQUE 1. A saúde como concepto sistémico A educación para a saúde	A evolución do concepto de saúde. Os determinantes de saúde. A educación para a saúde, baixo a perspectiva da promoción da saúde. As actitudes cara a saúde. A necesidade da Educación para a saúde na escola.
BLOQUE 2 Revisión de aspectos básicos do desenvolvemento das nenas e nenos de 3 a 6 anos. Ámbitos de aplicación da Educación para a saúde.	Elementos básicos de desenvolvemento psicolóxico, afectivosexual, do alumnado de Infantil. Principais ámbitos de aplicación: educación para a alimentación e o consumo, educación para a igualdade, educación emocional, educación afectivosexual, prevención de adicións e riscos, educación ambiental e educación viaria. Atención a alumnado con necesidades educativas especiais.
BLOQUE 3 Estratexias didácticas para promover a aprendizaxe da Educación para a saúde. Análise de recursos e técnicas de avaliación específicas para promover a saúde na escola.	Aspectos legislativos relacionados coa Educación para a saúde na etapa de Educación Infantil. A educación para a saúde no currículo de Infantil Análise, deseño e avaliación de actividades relacionadas coa Educación para a saúde.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Proxectos	15	30	45

Estudo de casos/análises de situacións	10	20	30
Traballos de aula	10	25	35
Debates	3	8	11
Sesión maxistral	5	0	5
Actividades introductorias	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	2	0	2
Presentacións/exposicións	4	12	16
Outras	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Proxectos	Elaboración en grupos de proxectos integrados que conteñan aspectos relacionados coa educación para a saúde en EI.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise de actividades de aula relacionadas con educación para a saúde.
Traballos de aula	Realización de traballos en grupo e individuais na aula.
Debates	Posta en común e debate dalgún caso que inclúa a perspectiva C-T-S
Sesión maxistral	Exposición de contidos relacionados coa materia
Actividades introductorias	Actividades de introdución e avaliación inicial
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Probas individuais relacionadas con contidos da materia
Presentacións/exposición	Elaboración de presentacións-resumo sobre algún ámbito da educación para a saúde

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proxectos	Titorías individuais ou en pequeno grupo
Estudo de casos/análises de situacións	Titorías individuais ou en pequeno grupo
Traballos de aula	Titorías individuais ou en pequeno grupo

Avaliación

	Descrición	Calificación
Proxectos	Elaboración en grupos de proxectos relacionados cos diferentes ámbitos da educación para a saúde	40
Estudo de casos/análises de situacións	O alumnado realizará estudos de casos, de forma individual ou en grupos	15
Traballos de aula	Elaboración de diversos traballos de aula de forma tutelada	25
Outras	Participación activa nas distintas tarefas (debates, presentacións, coavaliacións...) e actitude cooperativa nos traballos grupais.	20
	Realización de pequenas probas individuais sobre contidos da materia	

Otros comentarios sobre la Evaluación

*Neste curso preténdese experimentar o Proxecto de Innovación: "DESEÑO E IMPLANTACIÓN DE PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN EN GRAOS E POSGRAOS A TRAVÉS DA PLATAFORMA TEMA: CUESTIONARIOS KPSI, RÚBRICAS E MAPAS CONCEPTUAIS EN FORMATO DIXITAL" (Pendente de Resolución Reitoral), consistente no deseño e implantación de procedementos que inciden no proceso de aprendizaxe (avaliación formativa e formadora, na que o alumnado é corresponsable) a través dos seguintes instrumentos: Cuestionarios ou formularios Knowledge and Prior Study Inventory (KPSI), Rúbricas ou matrices de valoración e Mapas Conceptuais. Todos eles están inseridos na combinación entre o traballo cooperativo e o individual, pois se ben os procesos de aprendizaxe teñen lugar socialmente, a aprendizaxe é individual. No caso dos Mapas Conceptuais tamén se utilizan como probas de execución ou realización.

*O alumnado que non asista a clase e non realice satisfactoriamente as actividades de aula, deberá entregar un traballo e presentarse ao examen final.

Bibliografía. Fuentes de información

BARRAGÁN, F. e BRODY, C., **Niños, Niñas, Maestras, Maestros. Una propuesta de educación sexual**, Sevilla, 1993.,

BARRIO, C., **La comprensión infantil de la enfermedad. Un estudio evolutivo**, Madrid, 1990.,

COSTA, C. e LÓPEZ, M., **Educación para la salud. Una estrategia para cambiar los estilos de vida**, Madrid, 1996.,

LUCINI, F., **Temas transversales y educación en valores**, Madrid, 1994.,

XUNTA DE GALICIA, **Medrando sans**, Santiago,

XUNTA DE GALICIA, **Currículo de Educación Infantil**, Santiago, 2007.,

VVAA, **Materiais para la Educación Infantil**, Madrid, 1992.,

VVAA, **Educación para la salud: la alimentación**, Barcelona, 2004,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Escuela inclusiva y atención a la diversidad**

Asignatura	Educación: Escuela inclusiva y atención a la diversidad			
Código	P02G110V01302			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descriptor	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	2	1c
Lengua Impartición	Castellano Gallego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar y métodos de investigación			
Coordinador/a	Martinez Figueira, Maria Esther Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Profesorado	Martinez Figueira, Maria Esther Parrilla Latas, Maria Angeles Pilar			
Correo-e	esthermf@uvigo.es parrilla@uvigo.es			
Web				
Descripción general	Afirmar que en la escuela se desarrollan determinados procesos que favorecen la inclusión es a su vez un reconocimiento de que otros procesos contribuyen o pueden fomentar la exclusión y la marginación. Por ello, entendemos que en esta materia es conveniente analizar el fenómeno en su doble dimensión (inclusión/exclusión), como dos conceptos claramente inseparables para comprender en profundidad las trayectorias educativas de los alumnos y diseñar y desarrollar entornos educativos más inclusivos, menos excluyentes.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B6	Coñecemento de informática
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo

B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	(*)Razoamento crítico
B14	(*)Compromiso ético
B15	(*)Aprendizaxe autónoma
B16	(*)Adaptación a novas situacións
B17	(*)Creatividade
B18	(*)Lideranza
B19	(*)Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	(*)Iniciativa e espírito emprendedor
B21	(*)Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
1. Promover y monitorizar el aprendizaje autónomo de los alumnos de acuerdo con los contenidos y objetivos fijados en el nivel educativo, implementando estrategias capaces de prevenir la exclusión y la discriminación.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B9
	A11	B11 B12
2. Respetar las diferencias culturales y personales de los alumnos y demás miembros de la comunidad educativa.	A2	B2
	A3	B7
	A11	B9 B11 B14 B15
3. Valorar la relevancia pedagógica de la interacción entre pares y entre estos y los adultos; saber impulsar a la comunidad educativa a abordar actividades colectivas, trabajos cooperativos y a apoyar el esfuerzo individual.	A2	B12
	A9	B16
	A10	B19
	A12	B20 B21
4. Considerar y valorizar la diversidad cultural y personal de los alumnos y otros miembros de la comunidad educativa.	A1	B1
	A3	B2
	A10	B7
	A12	B8 B19
5. Proyectar e implementar programas educativos y unidades didácticas que permitan integrar el currículum con el contexto sociocultural y características diversas y específicas del alumnado.	A3	B2
	A4	B6
	A11	B8 B9 B11 B15 B18
6. Fomentar dinámicas y climas relacionales de respeto, no excluyentes ni discriminantes, basados en la aplicación de patrones de convivencia democrática, participativa e inclusiva.	A3	B1
	A4	B2
	A5	B7
	A9	B8 B9 B11 B18
7. Afrontar y resolver problemáticas y conflictos interpersonales de naturaleza diversa de forma colaborativa, como modelo de relación aplicable a la práctica profesional	A4	B7
	A5	B8 B9 B11 B15 B17 B20

8. Implementar con el alumnado reglas de convivencia participativas y democráticas, capaces de resolver con éxito conflictos y problemáticas de diversa naturaleza de forma colaborativa.	A1 A2 A3 A4 A5 A11 A12	B1 B2 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B21
9. Conocer e identificar dificultades relacionadas con el aprendizaje y la atención.	A2 A3 A9 A12	B12 B13 B16 B19
10. Desarrollar habilidades básicas para el diseño y aplicación de didácticas adaptadas que fomenten la inclusión de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo desde un enfoque comprensivo de la educación diversificada.	A9 A10 A12	B1 B2 B7 B9 B11 B17 B20
11. Saber impulsar hábitos de autonomía, libertad, experimentación, imitación como de aceptación de normas y de límites.	A1 A2 A3	B1 B2 B6 B14 B16
12. Desarrollar la capacidad de abordar colaborativamente con otros profesionales especialistas para la atención de las necesidades educativas especiales del centro y la comunidad educativa.	A2 A3 A6 A7 A8 A10 A12	B1 B12 B14

Contenidos

Tema	
1. De la exclusión a la inclusión social y educativa.	1.1. Concepto de atención a la diversidad. 1.2. La atención a la diversidad en el sistema educativo
2. La educación Inclusiva en la etapa infantil.	2.1. La escuela inclusiva: la escuela de todos y cada uno. 2.2. Programas y estrategias educativas de atención a la diversidad en los centros educativos.
3. Alumnos/as en situación o riesgo de exclusión y respuestas escolares (I): clase social y género.	3.1. Identificación de alumnos/as en situación o riesgo de exclusión. 3.2. Atención educativa.
4. Alumnos/as en situación o riesgo de exclusión y respuestas escolares (II): por cultura y capacidad.	4.1. Identificación de alumnos/as en situación o riesgo de exclusión. 4.2. Atención educativa.
5. Estrategias organizativas y metodológicas para una educación infantil inclusiva.	5.1. Medidas organizativas de atención a la diversidad. 5.2. La adaptación del currículum: Diseño Universal de Aprendizaje (DUA)
6. Estrategias organizativas y de apoyo para una educación infantil inclusiva.	6.1.. Modelos de orientación y apoyo

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Resolución de problemas y/o ejercicios	5	5	10
Tutoría en grupo	7.5	2.5	10
Trabajos tutelados	0	15	15
Debates	8	8	16
Estudio de casos/análisis de situaciones	14	14	28
Metodologías integradas	15	30	45
Sesión magistral	8	16	24
Pruebas de respuesta corta	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Resolución de problemas y/o ejercicios	Formulación, análisis, resolución y debate de un problema o ejercicio, relacionado con la temática de la asignatura, por parte del alumno
Tutoría en grupo	Entrevistas en grupo con el profesorado de la asignatura para asesoramiento de actividades de la materia.
Trabajos tutelados	Preparación de ensayos sobre la materia que incluyen la búsqueda y recogida de información, lectura y manejo de bibliografía, redacción etc.
Debates	Grupos de discusión entre estudiantes. Pueden centrarse en un tema, en el análisis de un caso, en el resultado de un proyecto o investigación, desarrollados previamente en otras actividades.
Estudio de casos/análisis de situaciones	Análisis de un hecho, problema o suceso real o ficticio, con la finalidad de conocerlo, interpretarlo, resolverlo, generar hipótesis, contrastar datos y entrenarse en procedimientos alternativos de solución.
Metodologías integradas	Los estudiantes en pequeños grupos desarrollan diversos trabajos de investigación vinculados a la temática de la materia, incluyendo recogida y análisis e interpretación de datos. Incluye estrategias de trabajo colaborativo entre colegas.
Sesión magistral	Exposición de contenidos y bases teóricas de la materia por parte del profesorado. Incluye las directrices para desarrollar trabajos, casos o proyectos por los estudiantes.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Sesión magistral	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Resolución de problemas y/o ejercicios	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Tutoría en grupo	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Trabajos tutelados	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Debates	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Estudio de casos/análisis de situaciones	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Metodologías integradas	Se realizará en tutorías individuales y/o grupales sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desarrolladas en la asignatura.
Pruebas	Descripción
Pruebas de respuesta corta	

Evaluación

	Descripción	Calificación
Trabajos tutelados	Evaluación de los trabajos entregados por los alumnos en base a una guía didáctica elaborada para cada trabajo y entregada previamente por la profesora.	50
Estudio de casos/análisis de situaciones	Análisis de la guía de casos que los alumnos han debido completar en grupo en cada tema de la materia. Se valora el procedimiento seguido, los contenidos y las conclusiones.	20
Pruebas de respuesta corta	Los alumnos deben realizar una prueba de respuesta corta, que explora los conocimientos teóricos y prácticos de la asignatura.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

Criterios para superar la materia:

- Alumnado asistente: se entiende por alumnado asistente al que asista con regularidad a clases (como mínimo un 80%). Éste deberá realizar las tres pruebas indicadas y será condición indispensable para superar la materia el que se obtenga en cada una de ellas al menos un 5.
- Alumnado no asistente: se entiende por alumnado no asistente el que no asista con regularidad a clases (falta más de un

80%). Éste deberá realizar una única prueba: un examen en el que entran todos los contenidos de la asignatura. Será condición indispensable para superar la materia el que se obtenga al menos un 5 en el mismo.

Segunda convocatoria:

Las competencias no adquiridas en primera convocatoria, serán evaluadas en segunda (xullo). De no aprobar entonces, no se guardarán.

Responde a las mismas exigencias y pruebas realizadas en la primera.

Fuentes de información

- Abad, M.L y Arias, A, **Género y educación**, Graó,
- Ainscow, M, **Desarrollo de escuelas Inclusivas. ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares.**, Narcea,
- Ainscow, M., **Mejorar las escuelas urbanas**, Narcea,
- Arnaiz, P., **Educación Inclusiva. Una escuela para todos.**, Aljibe,
- Askew, S. y Ross, C, **Los chicos no lloran. El sexismo en educación**, Paidós,
- Booth, **Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva: = (Index for inclusion) : desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros educativos**, Universidad Autónoma de Madrid,
- Blanchard y Muzas, **Propuestas metodológicas para profesores reflexivos. Cómo trabajar con la diversidad en el aula.**, Narcea,
- Brownw, N. y France, P., **Hacia una educación Infantil no sexista**, Morata,
- Cano Moreno, J., **Atención Educativa a las necesidades espaciales relacionadas con el contexto sociocultural**, www.aulaintericultural.org,
- Echeita Sarrionandia, G., **Educación para la inclusión o educación sin exclusiones.**, Narcea,
- Gallego Vega, C., **El apoyo entre profesores como actividad educativa inclusiva**, Revista de Educación, 327, 83-105,
- Gallego Vega, C., **O Uso e o Abuso Do Concepto de Necesidades Educativas Especiales**, Revista Galega de Educación, 43, 14-17,
- Moriña, A, **La escuela de la diversidad**, Síntesis,
- Paniagua, G. y Palacios, J., **Educación Infantil. Respuesta educativa a la diversidad.**, Alianza Editorial,
- Parrilla, A., **Diversidad. En Diccionario Galego de Pedagogía**,
- Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva. En Revista de Educación**, Revista de Educación, n 327, 11-41,
- Parrilla, A., **O Longo Camiño Cara Á Inclusión**, Revista Galega Do Ensino, 32, 35-54,
- Parrilla, A. y Daniels, H., **Creación y Desarrollo de Grupos de Apoyo entre profesores**, Mensajero,
- Parrilla, A. y Moriña, A., **Lo que Todos Nos Preguntamos Sobre la Educación Inclusiva.**, Padres y Maestros, 284, 10-13,
- Parrilla, A., **La Educación Inclusiva: un Desafío a Todos los Sistemas y Comunidades Educativas**, Escuela Española., 13., 7-9,
- Parrilla, A., **Apoyo a la escuela: un proceso de colaboración**, Ed. Mensajero,
- Puigdemívol, I., **La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad**, Graó,
- Pujolás, P., **9 ideas clave: el aprendizaje cooperativo**, Garó,
- Pujolás, P, **Atención a la Diversidad y Aprencizaje cooperativo en la educación obligatoria**, Aljibe,
- Ray-Díez, E., **Exclusión social: Indicadores para su estudio y aplicación para el trabajo social.**, Minsiterio de trabajo y Asuntos Sociales,
- Román, M. Moreno, J.M., **Eduacción Comprensiva. Nuevas perspectiva**, Cincel,
- Stainback, S. y Stainback, W., **Celebrar la diversidad, crear comunidad. En Aulas Inclusivas**, Narcea,
- Thomas, G. Loxley, A., **Deconstrucción de la educación especial y construcción de la educación inclusiva.**, La Muralla,
- Tolchinsky, L., **Procesos de aprendizaje y formación docente en condiciones de extrema diversidad.**, Barcelona. Octaedro,
- Tomlinson, C, **El aula diversificada: dar respuesta a las necesidades de todos los estudiantes**, Octaedro,
- Tomlinson, **Estrategias para trabajar con la diversidad en el aula**, Paidós,
- Torres, J., **Diversidad cultural y contenidos escolares**, Revista de Educación, 345, 83-110,
- Vega, A, **Los centros escolares ante la inadaptación social**, Aljibe,
- VVA, **Hacia escuelas eficaces para todos. Manual para la formación de equipos docentes.**, Narcea,
- Ainscow, M. , Hopkins, D., Soutworth, G. y West, M., **Hacia escuelas eficaces para todos. Manual para la formación de equipos docentes**, Madrid. Narcea,
- Ainscow, M., Beresford, J., Harris, A., Hopkins, D. y West, M., **Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Manual para la formación del profesorado**, Madrid. Narcea,
- Ainscow, M.. y West, M., **Mejorar las escuelas urbanas: liderazgo y colaboración**, Madrid: Narcea,
- Arnaiz, P., **Atención a la diversidad. Diseño Curricular**, Costa Rica: EUNED,
- Baráibar, J.L., **Inmigración, familias y escuela en educación infantil**, Madrid. Catarata-MEC,
- Del Carmen, M., **La organización del currículo de educación infantil en clave de diversidad. En R. Alcudia et al. (Eds). Atención a la diversidad**, Barcelona: Graó,
- Echeita, G., **Educación para la inclusión o educación sin exclusiones**, Madrid: Narcea,

Gimeno, J., **La construcción del discurso acerca de la diversidad y sus prácticas.** En R. Alcudia et al. (Eds) **la Atención a la diversidad**, Barcelona: Graó,

Guijo, V., **La exclusión social en la infancia: la función de la escuela.** En F. López Sánchez (coord.) **La escuela infantil: observatorio privilegiado de las desigualdades**, Barcelona: Graó,

Parrilla, A., **Apoyo a la escuela un proceso de colaboración**, Bilbao: Mensajero,

Parrilla, A., **Creación y desarrollo de grupos de apoyo entre profesores**, Bilbao: Mensajero,

Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva**, Revista de Educación 327,

Parrilla, A., **Atención á diversidad.** En J. Caride y F. Trillo (2010) **Diccionario Galego de Pedagogía**, Vigo: Galaxia,

Salinas, S., **Atención a la diversidad en Educación Infantil**, Vigo: Ideas Propias,

Susinos, T., **¿De qué hablamos cuando hablamos de inclusión educativa?**, Temáticos Escuela Española, 13,

UNESCO, **Informe de seguimiento de la educación en el mundo. Superar la desigualdad. Por qué es importante la gobernanza**, UNESCO http://www.isftic.mepsyd.es/formacion/materiales/126/cd/unidad_1/material_M1/sabermas2.pdf,

Recomendaciones

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Psicología: Fundamentos psicológicos de la intervención temprana/P02G110V01304

Psicología: Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje infantil/P02G110V01305

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Educación: Diseño y desarrollo del currículo de la educación infantil/P02G110V01102

Educación: Nuevas tecnologías aplicadas a la educación infantil/P02G110V01103

Educación: Organización del centro escolar/P02G110V01203

Psicología: Psicología del desarrollo de 0-6 años/P02G110V01104

Otros comentarios

Se recomienda:

- 1) Asistencia continuada a clases. La asistencia se considera fundamental para el seguimiento de la materia por parte del alumnado y para la evaluación, por parte de los docentes.
 - 2) Dominio de la informática a nivel usuario, lo que supone el manejo de aplicaciones de carácter general (por ejemplo, de tratamiento de textos, base de datos, programa de presentaciones...), del correo electrónico e Internet.
 - 3) Actitud favorable y receptiva para el aprendizaje.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Tutoría e orientación coa familia**

Asignatura	Educación: Tutoría e orientación coa familia			
Código	P02G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	2	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	de la Fuente Fernandez, Maria Adoracion Otero Lopez, Jose Carlos			
Profesorado	de la Fuente Fernandez, Maria Adoracion Otero Lopez, Jose Carlos			
Correo-e	delafuente@uvigo.es			
Web				
Descrición general	(*)Esta materia cumple con un papel fundamental en el programa del grado derivado de su carácter instrumental y formativo: El carácter instrumental porque trabaja las competencias necesarias para situar a la escuela infantil en el sistema educativo español, en el contexto europeo y en el internacional. Relacionar la teoría y práctica con la realidad del aula, centro, familias y contexto educativo. Valorar la relación con el alumnado y sus familias como factor de calidad de la educación. El carácter formativo porque aparece una nueva visión de cómo enseñar y como aprender en una escuela inclusiva dentro de una sociedad que respeta y acoge el principio y derecho de una educación para todos y todas. Conocer y saber ejercer las funciones de tutoría y orientación. Ofrecer respuestas educativas inclusivas, de equidad y valores fundamentales para un íntegro desarrollo personal y social. En definitiva para que los profesionales con esta formación puedan, desde una visión crítica y reflexiva, ayudar, asesorar, informar y orientar al alumnado, familias, así como colaborar y participar con otras instituciones relacionadas con la educación infantil.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita

B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
(*)Conocer la evolución histórica de la familia, los diferentes tipos de familias, de estilos de vida y educación en el contexto familiar.	A3 A5 A12	B1 B6 B15
(*)Conocer y desempeñar la función tutorial y orientadora en relación con la educación familiar en el periodo 0-6 años y coordinando la acción educativa referida a su grupo de alumnos.	A1 A2 A3 A5 A6	B1 B2 B5 B7 B8 B11
(*)Crear y mantener lazos de comunicación con las familias para incidir eficazmente en el proceso educativo.	A7 A9 A11 A12	B5 B11 B16 B17 B20
(*)Relacionar la educación con el medio y cooperar con las familias y con la comunidad.	A7 A9 A10 A12	B17 B18 B20 B21 B22
(*)Diseñar estrategias de apoyo a las familias para evitar problemáticas de desarraigo y abandono escolar.	A7 A9 A10 A12	B2 B3 B4 B5 B6 B8 B11 B18 B19
(*)Mostrar habilidades sociales para entender a las familias y hacerse entender por ellas.	A1 A3 A6 A7 A10	B2 B5 B6 B8 B13 B18
(*)Promover y colaborar en acciones dentro y fuera de la escuela, organizadas por familias, ayuntamientos y otras instituciones con incidencia en la formación ciudadana.	A3 A4 A7 A8 A12	B2 B3 B4 B5 B6 B9 B17

(*)Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar con respecto a los cambios en las relaciones de género e intergeneracionales, la multiculturalidad e interculturalidad, la discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible.	A3 A7 A9 A11 A12	B6 B11 B12 B14 B16 B22
(*)Promover la integración de la familia y la comunidad a los programas de educación especial.	A4 A5 A10 A12	B2 B6 B9 B14 B16 B20
(*)Abordar y resolver los problemas de disciplina en el aula y conflictos en la familia promoviendo el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales.	A4 A10 A11	B2 B9 B11 B18

Contidos

Tema	
(*)1. Orientación e titoría no marco normativo actual	(*)1.1. Marco conceptual, e relación entre a titoría e a orientación 1.2. A persoa titora, a titoría e a orientación na lexislación 1.3. A orientación na Educación Infantil 1.3.1. Funcións do departamento de orientación na Educación Infantil 1.3.2. Organización do departamento de orientación 1.3.3. Plan de Orientación Escolar 1.3.4. Programas do plan de actuación 1.3.5. Seguimiento e avaliación dos programas e plans de actuación.
(*)2. A Acción Titorial: organización e planificación	(*)2.1. A Acción Titorial no marco das competencias 2.2. Sentido e alcance da Acción Titorial 2.2.1. Perfil e funcións da profesora titora ou do profesor titor 2.2.2. Características da Acción Titorial 2.2.3. Áreas e ámbitos da titoría 2.3. Organización, planificación e programación da Acción Titorial 2.3.1. Obxectivos da Acción Titorial 2.3.2. Axentes e suxeitos da Acción Titorial 2.3.3. A Acción Titorial na Educación Infantil 2.4. A orientación e a titoría enfocada cara ao desenvolvemento persoal, á acción grupal e á mellora do proceso de aprendizaxe. 2.5. A avaliación na Acción Titorial 2.6. O Plan de Acción Titorial e os Programas de Intervención
(*)3. Técnicas e instrumentos para a Acción Titorial e para a Orientación Educativa	(*)3.1. A importancia das técnicas e instrumentos de intervención 3.2. Principais técnicas e instrumentos utilizados para a titoría e a orientación educativa: 3.2.1. A observación 3.2.2. A entrevista 3.2.3. O cuestionario 3.2.4. Técnicas de dinámica de grupos 3.2.5. Análise de documentos e materiais
(*)4. Titoría e orientación familiar	(*)4.1. O período de adaptación 4.1.1. A acollida das nenas e dos nenos 4.1.2. A acollida das familias 4.2. A persoa titora ante las necesidades educativas especiais. 4.3. A participación das familias na Educación Infantil. Intercambio de información

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Estudo de casos/análises de situacións	10	22	32
Proxectos	10	22	32
Actividades introductorias	1	0	1
Titoría en grupo	7	5	12
Sesión maxistral	14	28	42
Cartafol/dossier	9	18	27
Probas de resposta curta	2	2	4

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Esta metodoloxía consistirá na análise intensivo e completo dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalos e, cando compra, adiestrarse nos posibles procedementos alternativos de solución.
Proxectos	Mediante esta metodoloxía as e os estudantes levarán a cabo a realización dun proxecto dun tipo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño realización dunha serie de actividades, e todo iso a partir do desenvolvemento e aplicación de aprendizaxes adquiridos e da utilización efectiva de recursos.
Actividades introdutorias	Esta metodoloxía servirá para presentarles a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Titoría en grupo	A través dela oa profesora ou profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, puidendo ser obxecto de atención en calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudeais, persoais, sociais...).
Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas, lóxicamente estruturados, coa finalidade de facilitar a información organizada seguindo criterios axustados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal, por parte do profesorado dos contidos da titoría e orientación ás familias.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Titoría en grupo: Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, ao mesmo que durante a realización de carpetas/dossiers, traballos e proxectos; prestarase atención axeitada aos estudantes para atender e solventar as dúbidas referidas á materia: titoría e orientación coas familias.
Proxectos	Titoría en grupo: Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, ao mesmo que durante a realización de carpetas/dossiers, traballos e proxectos; prestarase atención axeitada aos estudantes para atender e solventar as dúbidas referidas á materia: titoría e orientación coas familias.
Titoría en grupo	Titoría en grupo: Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, ao mesmo que durante a realización de carpetas/dossiers, traballos e proxectos; prestarase atención axeitada aos estudantes para atender e solventar as dúbidas referidas á materia: titoría e orientación coas familias.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Estudo de casos/análises de situacións	Mediante o estudo de casos a consecución das competencias, vaise a explorar a través de diversas estratexias: * Calidade das contribucións e participación das e dos estudantes na realización dos casos estudados. * Polos traballos relacionados co contido do caso. * Polas presentacións orais realizadas e a súa adaptación á audiencia, etc.	20
Proxectos	A avaliación centrarase na realización do proxecto en si, debendo lo alumnado: * Entregar por equipo o informe escrito do proxecto. * Expoñer en equipo unha presentación do proxecto ante los profesores e compañeros. * Expoñer e debater individualmente ante o profesorado unha presentación do proxecto. La avaliación tendrá en cuenta el conocimiento acreditado por cada estudiante individualmente en lo que respecta al proyecto y a los contenidos académicos de la tutoría y orientación con las familias.	20
Titoría en grupo	Durante la realización das titorías en grupo atenderase ao alumnado na súa aprendizaxe segundo os perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa empregando os procedementos de: * Observacións, rexistros, listas de control, etc.	10

Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as diferentes actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso empregaranse os procedementos de:

* Preguntas intercaladas durante o desenvolvemento da lección.

* Técnicas de autoavaliación.

* Informes sobre actividades realizadas.

Cartafol/dossier	O cartafol/dossier consiste nunha recompilación de información estruturada sobre ls contidos traballados nos proxectos e estudi de casos	20
Probas de resposta curta	A través destas probas pretendese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos á titoría e orientación coas familias. Neste tipo de exámenes cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflexa a puntuación de examen; para aprobar é necesario obter, polo menos, el 80% de dita puntuación.	20

Otros comentarios sobre la Evaluación

OUTROS COMENTARIOS E SEGUNDA CONVOCATORIA

Mantéñense os criterios da avaliación especificados nesta guía.

Mantéñense as partes superadas dos apartados de avaliación para cada curso académico e fin de carreira

Convén recordar que é moi importante a asistencia a clase.

Bibliografía. Fontes de información

ALCAZAR, J.A., **HIJOS, TUTORES Y PADRES**, 3ª - EDICIONES PALABRA. ITERALIA S.A. Madrid,

PORTALES EDUCATIVOS, **EDU.XUNTA.ES y otros**,

VV. AA., **LA ATENCIÓN FAMILIAR DESDE LOS ORIENTADORE4S ESCOLARES: TEORÍAS, MÉTODOS Y HABILIDADES**, CEP. Madrid,

MÉNDEZ, H., **EL ROL DEL TUTOR COMO PUENTE ENTRE LA FAMILIA Y LA ESCUELA**, MAGISTERIO DEL RIO DE LA PLATA. Buenos Aires,

ENZO CATARSI (Italia), **PEDAGOGÍA DE LA FAMILIA**, IN-FAN-CIA - OCTAEDRO,

Recomendacións

Otros comentarios

Para o aproveitamento exitos da materia RECOMÉNDASE:

A) Asistencia continua a sesións de teoría e páctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguemento da materia por parte do alumnado e para a avaliación do grao de desenvolvemento das capacidades e compoetencias.

B) As tarfas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Ao tratar o tema e, segundo proceda, facilitarase a bibliografía específica ao respecto.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de: opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos: político, administrativo, económico e social; sería conveniente para poder estar ao día á lectura de páxinas web dos diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio de Educación e Ciencia e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación infantil: in-fan-cia, aula de educación infantil, bambini, etc.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Fundamentos psicológicos de la intervención temprana**

Asignatura	Psicología: Fundamentos psicológicos de la intervención temprana			
Código	P02G110V01304			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	2	1c
Lengua Impartición	Gallego			
Departamento	Psicología evolutiva y comunicación			
Coordinador/a	Gonzalez Gonzalez, Salvador Guillermo			
Profesorado	Gonzalez Gonzalez, Salvador Guillermo			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web				
Descripción general	(*)Introduce no coñecemento das aportacións da psicoloxía evolutiva a o coñecemento das situacións que precisan intervención temperán no desenvolvemento do neno, por ser deficientes ou porque unha intervención temperán evitará deficiencias non desexadas, ou potenciará capacidades innatas			

Competencias de titulación

Código	
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B14	(*)Compromiso ético
B15	(*)Aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
(*)Conocer la evolución del lenguaje en la primera infancia, saber identificar posibles *disfuncións y velar por su correcta evolución. Conocer fundamentos de atención *prematura y las bases y desarrollos que permiten comprender los procesos psicológicos, de aprendizaje y de construcción de la personalidad en la primera infancia A9 Conocer la organización de las escuelas de educación infantil y la *diversidad de acciones que comprende su funcionamiento. Asumir que el ejercicio de la función docente debe perfeccionarse y adaptarse a los cambios científicos, *pedagógicos y sociales al largo de la vida A10 Actuar como *orientador de padres y madres en relación con la educación familiar en el período 0-6 y dominar habilidades sociales en el trato y relación con la familia de cada estudiante y con el conjunto de las familias A11 Reflexionar sobre las prácticas para innovar y mejorar la labor docente Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativa y *promovela en los estudiantes *B7 Resolución de problemas *B9 Trabajo en equipo *B15 Aprendizaje autónomo	A6	B7
	A8	B9
	A9	B14
	A10	B15

Contenidos

Tema

(*)EI DESARROLLO HUMANO EI DESARROLLO *PRENATAL EI *NEONATO A PRIMERA INFANCIA A SEGUNDA INFANCIA ATENCIÓN *TEMPERÁ Y TRASTORNOS EN EI DESARROLLO

(*)1.-La naturaleza del desarrollo humano. 2.-Determinantes del desarrollo . 3.-Las etapas de la vida. 1.- Comienzo de la vida y crecimiento *prenatal 2.- El desarrollo de la *conducta *prenatal 3.- El proceso del nacimiento 4.- Anomalías *fetais y *complicacións en el parto 1.-El *neonato 2.-Estados y ritmos del *bebé 3.-Los reflejos 4.-Desarrollo *temperá de la percepción 5.- Interacción social 1.- El desarrollo del cerebro 2.- El desarrollo de las habilidades motoras 3.- La percepción 4.- La inteligencia 5.- La *afectividade 6.- El Lenguaje 1.- Desarrollo físico y *psicomotor. 2.- Desarrollo de la inteligencia. 3.- La socialización: familia y escuela. 4.- El Lenguaje. 5.- La *Afectividade .- La *discapacidade intelectual 2.- La *discapacidade *visual 3.- La *discapacidade *auditiva 4.- La *parálise cerebral 5.- Trastornos del espectro autista

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	4	0	4
Sesión magistral	18	30	48
Trabajos tutelados	0	34	34
Resolución de problemas y/o ejercicios	0	4	4
Salidas de estudio/prácticas de campo	3	21	24
Estudio de casos/análisis de situaciones	0	16	16
Trabajos de aula	1	4	5
Informes/memorias de prácticas	11	0	11
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	4	0	4

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Actividades introductorias	(*)Actividades encamiñadas a tomar contacto co alumnado, así como a presentar a materia
Sesión magistral	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Trabajos tutelados	(*)O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Resolución de problemas y/o ejercicios	(*)Problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe resolver os problemas e/ou exercicios de forma autónoma
Salidas de estudio/prácticas de campo	(*)Cando así sexa procedente sairase a facer unha experimentación ou observación no lugar dos feitos a estudar
Estudio de casos/análisis de situaciones	(*)Análise de sucesos reais para xerar hipóteses, contrastar datos e completar coñecementos
Trabajos de aula	(*)O estudante desenvolve exercicios na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Trabajos tutelados	
Salidas de estudio/prácticas de campo	
Resolución de problemas y/o ejercicios	
Sesión magistral	

Evaluación

	Descripción	Calificación
Sesión magistral	(*)Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante	10
Trabajos tutelados	(*)Reañlización de traballos en pequeno grupo ou individuais sobre contidos da materia.	5
Resolución de problemas y/o ejercicios	(*)Problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe resolver os problemas e/ou exercicios de forma autónoma	5
Salidas de estudio/prácticas de campo	(*)Actividades de observación en contextos externos ao Centro, mediante a aplicación de protocolos.	5

Estudio de casos/análisis de situaciones	(*)Análise de sucesos reais para xerar hipóteses, contrastar datos e completar coñecementos	10
Trabajos de aula	(*)Resumos do contido de videos ou artigos. Participación en debates,	12
Informes/memorias de prácticas	(*)Entrega por escrito das memorias das prácticas realizadas de acordo con a planificación docente	3
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	(*)Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

La parte o partes de la materia no superadas en la primera convocatoria serán evaluadas en la segunda.

Fuentes de información

PÉREZ PEREIRA, M., **Nuevas perspectivas en la Psicología del desarrollo**, 1995,
 PIAGET, J., **Seis estudios de Psicología.**, 1972,
 VYGOTSKY, L., **Pensamiento y Lenguaje**, 1978,
 PUENTE FERRERAS, A., **Cognición y Aprendizaje.**, 1998,
 COSTAS MORAGAS, C., **Evaluación psicométrica de la Escala de Brazelton en una muestra de recién nacidos españoles.**, 2007,
 FERNÁNDEZ LÓPIZ, E., **Explicaciones sobre el desarrollo humano**, 2000,
 FLAVELL, J.H., **La Psicología Evolutiva de Jean Piaget**, 1982,
 FLAVELL, J.H., **El Desarrollo cognitivo.**, 1984,
 GARCÍA MADRUGA, J.A., **Desarrollo y conocimiento**, 1991,
 GARCÍA, B. & HERRANZ, P., **Los orígenes del desarrollo social: el apego.**, 1996,
 PALACIOS, J.; MARCHESI, A.; COLL, C. [comp.], **Desarrollo Psicológico y Educación (tomos I, II,III).**, 2001,
 PAPALIA, D.E., e WENDKOS, S., **Psicología del Desarrollo**, 2001,
 PEÑAFIEL PUERTO, et al, **El niño en desarrollo**, 2001,
 SAN SALVADOR, J., **La Estimulación precoz en los primeros años de vida**, 1998,
 VALLS, J. & RIÑÓN, J., **Los aprendizajes tempranos**, 1998,
 VYGOTSKY, L., **El desarrollo de los procesos psicológicos superiores**, 1979,

Recomendaciones

Asignaturas que continúan el temario

Psicología: identificación, prevención y tratamiento de los trastornos del desarrollo y de la conducta/P02G110V01402

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Psicología: Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje infantil/P02G110V01305

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Psicología: Psicología del desarrollo de 0-6 años/P02G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje infantil**

Asignatura	Psicología: Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje infantil			
Código	P02G110V01305			
Titulación	Grado en Educación Infantil			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	2	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Psicología evolutiva y comunicación			
Coordinador/a	Alvarez Lires, Francisco Javier			
Profesorado	Alvarez Lires, Francisco Javier			
Correo-e	xlires@mundo-r.com			
Web				
Descripción general				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B7	Resolución de problemas

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
(*)	A1 A2 A3	B2
(*)informarla	A2 A4	B1 B7
(*)Identificar y planificar la resolución de situaciones educativas que afectan a estudiantes con diferentes capacidades y distintos tipos de aprendizaxe	A1 A2 A3	B7
(*)Aplicar los conocimientos adquiridos para favorecer el aprendizaxe y el desenvolvemento en contextos diversos y plurales	A1 A2 A3 A8 A10	B1 B2 B7

Contenidos

Tema	
(*)(*)dificultades de aprendizaxe	(*)(*)concepto de dificultades de aprendizaxe. clasificación de las dificultades de aprendizaxe
(*)Evaluación de las dificultades de aprendizaxe	(*)recogida de información instrumentos de recogida de la información técnicas de recogida de información. aplicación de pruebas elaboración de conclusiones y redacción de informes

(*)Intervención en las dificultades de aprendizaje en la educación infantil
 (*)programas de mejora de las capacidades cognitivas
 programas de mejora de las habilidades perceptivas
 programa de mejora de la atención
 programa de mejora de las habilidades socio-afectivas. Programas de refuerzos de los aprendizajes básicos

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Trabajos de aula	24	24	48
Sesión magistral	30	60	90
Actividades introductorias	4	0	4
Trabajos y proyectos	8	0	8

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Trabajos de aula	(*) serán realizados bajo la supervisión del profesor, serán repartidos por grupos. Al finalizar cada trabajo o grupo que se realizó explicará brevemente al resto de los grupos. La elaboración del trabajo será supervisada en todo momento por el profesor, bien directamente en el aula, mediante tutoría o por medios informáticos.
Sesión magistral	(*) Explicación de cada uno de los núcleos temáticos de los contenidos de la materia. El profesor dedica estas sesiones a exponer y explicar los contenidos de la materia. Todo el material que se utilice será entregado al alumnado.
Actividades introductorias	(*) Presentación de la guía docente de la materia.

Atención personalizada

Pruebas	Descripción
Trabajos y proyectos	

Evaluación

Descripción	Calificación
Trabajos y proyectos(*)Deberá presentarse un documento escrito que contenga los trabajos y proyectos encomendados.	100

Otros comentarios sobre la Evaluación

Fuentes de información

Nicasio García, Jesús, Manual de dificultades de Aprendizaje, 3ª edición, 1998 Narcea

García Sánchez, J.: Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica., 2001, Ariel, Barcelona

American psychiatric association, Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales, 4ª 1998, Masson, Málaga

Recomendaciones

Asignaturas que continúan el temario

Educación: Escuela inclusiva y atención a la diversidad/P02G110V01302

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Psicología: Psicología de la educación: Procesos de aprendizaje infantil/P02G110V01205

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Psicología: Psicología del desarrollo de 0-6 años/P02G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Antropoloxía: Pensamento e cultura**

Asignatura	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	P02G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	FB	2	2c
Lengua Impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a				
Profesorado	Fernandez Alvarez, Antonio			
Correo-e				
Web				
Descrición general				

Competencias de titulación

Código	
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promoverla nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje
Comprender la filosofía como saber específico que se ha ocupado de problemas que atañen a la totalidad		B1
Conocer y comprender los problemas filosóficos en su contexto y entender la vinculación de estos con otras manifestaciones culturales del momento	A4	B13
Conocer y entender los esquemas de pensamiento que estuvieron y están presentes en nuestra configuración mental.		B1 B13
Conocer las ideas que forjan nuestro presente	A12	B1 B13
Capacidad para utilizar, con un mínimo de rigor , la terminología propia de la disciplina.		B1 B7 B13
Capacidad para organizar coherentemente ideas y argumentos		B2 B6
Capacidad para analizar, valorar y discutir argumentos ajenos		B1 B12 B13 B15
Capacidad para interpretar críticamente los textos		B1 B3 B13
Capacidad para plantear problemas	A11	B1 B7 B13

Contidos	
Tema	
1.- A filosofía nun mundo global	1.1. Aproximación aos conceptos de cultura, pensamento e sociedade. 1.2. Cultura versus civilización
2.- A modernidade como unha forma de civilización	2.1. A era da razón. 2.2. Teorías sociais e políticas da modernidade. 2.3. O ideal humano da Ilustración. 2.3. A crise da razón ilustrada.
3.- As filosofías do século XX.	3.1. Principais tendencias do século XX. 3.2. Teoría crítica da sociedade. 3.3. Da morte de Deus á morte do home
4.- A postmodernidade	4.1. Desafíos antropolóxicos do presente: Globalización, integración, diversidade cultural...

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	0	2
Seminarios	15	24	39
Titoría en grupo	8	0	8
Traballos de aula	0	40	40
Sesión maxistral	28	0	28
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	30	33

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introductorias	Presentación do curso e explicación de cómo se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o estudante.
Seminarios	Información sobre cómo se desenvolverán estas sesións e presentación do tema de análise, partindo dun texto ou un documento gráfico.
Titoría en grupo	Encontro do alumno co profesor para resolver dúbidas, asesorar, orientar...
Traballos de aula	Elaboración do traballo de introducción á investigación, orientación do profesor, etc.
Sesión maxistral	Exposición, por parte do profesor, dos temas do programa

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Se resolverán as dúbidas que o estudante encontre na elaboración das tarefas: traballo, comentario, temario

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Seminarios	Presentación e debate dun tema	Ata 1.5 puntos
Traballos de aula	Valoración do traballo de iniciación á investigación. Seráse esixente coa adecuación do traballo aos criterios establecidos para esta actividade.	0 Hasta 2.5 puntos
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exercicio escrito sobre alguna das cuestións proposta e que versará sobre a parte teórica da materia	Ata 6 puntos. Para superar a materia é necesario acadar, como mínimo, 3 puntos nesta parte.

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información
 Wietmann y otros, **Atlas de filosofía**, Alianza,
 Ayesterán, Ignacio, **La filosofía en un mundo global**, Cátedra,
 Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, Ariel,
 Leslie Stevenson, **Diez teorías de la naturaleza humana**, Cátedra,
 García Morente, M., **Lecciones preliminares de filosofía**, Porrúa,

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta**

Asignatura	Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	P02G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione FB	Curso 2	Cuatrimestre 2c
Lengua Impartición				
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Diéguez Ruibal, José Luis			
Profesorado	Diéguez Ruibal, José Luis			
Correo-e	ruibaljl@edu.xunta.es			
Web				
Descrición general	Esta asignatura ten a finalidade de familiarizar ao profesor con aquelas anomalías e trastornos da conduta que poidan aparecer na época escolar impedindo un normal desenvolvemento físico, psicolóxico, e intelectual, polo que, o mestre ha de adueñarse dos coñecementos pertinentes para minimizar os efectos negativos de estas anomalías. Identificar os distintos tipos de trastornos da infancia, as súas causas e as formas de intervención. Ha de mostrar ao mestre os conceptos e fundamentos teóricos básicos das características diferenciais da psicología infantil e os aspectos metodolóxicos específicos para o coñecemento e intervención nas condutas problemáticas da infancia que poidan interferir de xeito significativo no desenvolvemento persoal, social, escolar e familiar do neno nas súas deficientes manifestacións (déficit de intelixencia, déficit de atención, hiperactividade, conduta disocial, ansiedade, trastornos afectivos, do sono, da eliminación[]).			

Competencias de titulación

Código	
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	A3 A8	B1 B2 B9 B10 B12 B14
Coñecer os trastornos da conducta mais comuns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal da persoa.	A2 A3 A4 A8	B1 B2 B7 B12
Saber diagnosticar os síndrome psiquiátricos desta idade.	A3 A4 A5 A8 A10	B1 B2 B7 B11 B12
Familiarizarse cos métodos psicoterapéuticos que poidan ser útiles para o tratamento destas doenzas psiquiátricas.	A3 A4 A5	B1 B2 B7 B12 B15 B16

Contidos

Tema	
Introdución á psicopatoloxía infantil.	Paradigmas fundamentais da psicoloxía infantil. Desenvolvemento psicolóxico normal e anormal. Factores que inflúen no desenvolvemento patolóxico. Psicopatoloxías maiores e menores. Evolución histórica da psicopatoloxía infantil. Clasificacións internacionais en psiquiatría. Conceptos básicos en psicopatoloxía infantil.
Psicopatoloxía das funcións corporais básicas na infancia.	A anorexia: síntomas, causas e consecuencias. Outras anomalías da alimentación: bulimia, rumiación, pica. Trastornos da eliminación: enuresis, encoprese infantil. Trastornos do sono na infancia: terrores, pesadelos, sonambulismo. Trastornos psicomotores: os tics, estereotipias, maniarismos. Aspectos psiquiátricos na evolución e disfuncións da sexualidade.
Psicopatoloxía das funcións psíquicas na infancia.	Deficiencias na intelixencia. Os niveis de intelixencia. Formas clínicas de deficiencia mental. Causas da deficiencia mental. Deficiencias na memoria e na atención. Trastornos da percepción. Trastornos da linguaxe. Os trastornos do pensamento. As ideas obsesivas e trastornos delirantes.
Trastornos angustioso-afectivos na infancia.	Os trastornos da ansiedade no neno. Síntomas psicofisiolóxicos. As depresións infantís. As causas da depresión infantil. As condutas suicidas na infancia e adolescencia. As fobias nos nenos. Os trastornos bipolares. A timidez na infancia. Trastornos por ansiedade xeneralizada. Trastorno de pánico. O nervosismo postraumático.
Síndromes específicas desta idade.	O autismo infantil. A síndrome de Asperger. A síndrome de Rett. A psicose desintegrativa. O neno epiléptico. O neno histérico. A síndrome de TDAH. A síndrome de Munchausen.
Desordes nas condutas infantís.	Enraizamento dos trastornos da personalidade dende a infancia. Os comportamentos disociais. O acoso escolar (bullying). O concepto de neno ditador. A desestruturación familiar e ambiental como causa de condutas antisociais. O consumo de alcol e as súas consecuencias. O consumo de drogas e as súas consecuencias. Concienciación temperada dos efectos nocivos das toxicomanías. O neno mentireiro. Iniciación dos trastornos da personalidade dende a infancia: narcisismo, histrionismo, paranoidismo, sadismo□

Os métodos psicoterapéuticos para esta idade. O proceso de diagnóstico na psicoloxía infantil. Os métodos psicoterapéuticos na infancia. A reeducación terapéutica multidisciplinar. Modalidades de intervención. A terapia cognitivo-condutual na infancia. O rol playing. A ludoterapia. A desensibilización sistemática na infancia.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Presentacións/exposicións	10	24	34
Sesión maxistral	25	30	55
Traballos tutelados	5	20	25
Seminarios	10	24	34
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumno, perante a clase, dun tema ou trastorno de conduta infantil preparado previamente.
Sesión maxistral	Explicación de contidos teóricos. Nestas sesións, o profesor explicará os contidos da materia e os alumnos poden intervir proponendo a súas dúbidas e opinións.
Traballos tutelados	Elaboración dun proxecto, estudo, traballo ou caso concreto, de interese do alumno, no que se profundizará especialmente
Seminarios	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas. Atenderanse aos grupos de alumnos que estean traballando sobre temas concretos da materia propiciando a participación crítica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Proporcionaranselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.
Seminarios	Proporcionaranselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.
Traballos tutelados	Proporcionaranselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Presentacións/exposicións	Valoración do contido e forma de exposición dun traballo relacionado coa materia.	10
Traballos tutelados	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	10
Seminarios	Estudos de casos de deficiencias da conduta infantil. Pódense levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia en respostas de mediana extensión.	65

Otros comentarios sobre la Evaluación

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación nese apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polo responsable docente da materia realizará unha proba de contidos teóricos sobre a mesma que suporá un 70%. Ademais dun traballo teórico-práctico ao que corresponderá o 30% da cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes (teórica e práctica) un 50% da cualificación total das mesmas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Buendía, J. (2004). Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales. Madrid: Pirámide.

Jiménez, M. (1997). Psicopatología infantil. Málaga: Aljibe.

Rodríguez Sacristán, S. (2002). Psicopatología Infantil Básica. Madrid: Pirámide.

Bibliografía Complementaria

Ajuriaguerra. (1976). Manual de Psiquiatría Infantil. Barcelona: Ed.Toray-Masson.

Ayuso Gutiérrez, J. Luis. (1992). Manual de Psiquiatría. Madrid: Ed. Interamericana.

Beck, Aaron. (1998). Terapia cognitiva de los trastornos. Barcelona: Paidós Ibérica,

Belloch e outros . (1999). Psicopatología. Vol. I y II. Ed. McGraw Hill.

Buceta, J. M. e Bruno, A. M. (1996). Tratamiento Psicológico de Hábitos y Enfermedades Mentales. Madrid: Pirámide.

Caballo, Vicente. (1993). Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta. Ed. Siglo XXI.

Caballo, V.E. e Simon, M.A. (2005). Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente. Madrid: Pirámide.

Caso, I. (1997). Manual de Psicoterapias Cognitivas. Barcelona: Paidós.

CIE - 10 (1992). (Diccionario) (Clasificación Internacional de Enfermedades) Trastornos Mentales y del Comportamiento. Madrid: Ed.

Meditor.

DSM-IV. (1993). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, APA.

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S. (2008). Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia. Madrid: McGraw Hill

González, R.(2003). Psicopatología del niño y del adolescesnte. Mdrid: Pirámide,

Gradillas, V. (1995). Psicopatología Descriptiva. Madrd: Eudema.

Gutierrez, J.R. y Rey F. (2000). Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente. Madrid:

Smitkline-Beecham.

Harvery, F. (1976). Trastornos de la conducta en el niño. México: Ed. Manual Moderno.

Labrador, J. et al. (2004). Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta. Madrid: Pirámide.

Lemos, S. (2000). Psicopatología General. Madrid: Editorial Síntesis.

Luciano, M. C. (1996). Manual de Psicología Clínica Infantil. Infancia y Adolescencia. Valencia: Promolibro.

Marcelli, D. e Ajuriaguerra, J. Manual de Psicopatología del Niño.

Mardomingo, M.J. (2002). Psiquiatría para Padres y Educadores. Madrid. Narcea.

Martínez Roca. Editorial. Serie de temas monográficos de trastornos de conduct

Mayor J. (1986). Manual de Modificación de Conducta. Ed. Alhambra..

Mazet. (1995). Psicopatología del niño y del Adolescente. Barcelona: Médica y Técnica,

- Méndez, F.X. e Maciá, D. (2002). Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos. Madrid: Pirámide.
- Midenet. (1994). Manual Práctico de Psicopatología Infantil. Barcelona: Toray-Masson,
- Monedero, Carmelo. (1978). Psicopatología General. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Ortega-Monasterio. (1993). Lecciones de Psicología Médica. Barcelona: PPV.
- Pérez Álvarez, M. e outros. (2003). Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces Tomo III. Infancia y Adolescencia. Madrid: Pirámide.
- Pérez, M. (1995). Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo. Madrid: Alianza.
- Rodríguez, A. (1997). Rehabilitación Psicosocial de Personas con Trastornos Mentales Crónicos. Madrid: Pirámide.
- Thomas Olladik. (1991). Psicopatología Infantil. Barcelona: Martinez Roca.
- Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.) (2004). Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide.
- Vallejo Nagera. (1985). Introducción a la Psiquiatría. Ed. Científico Médica.
- Vallejo Pareja, M.A. (1998). Manual de Terapia de Conducta. Vol I y II. Madrid: Dykinson.
- Vallejo Ruiloba, J. (1999). Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría. Barcelona: Masson - Salvat.

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Psicología: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe das ciencias da natureza**

Asignatura	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Código	P02G110V01403			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c

Lengua

Impartición

Departamento Didácticas especiais

Coordinador/a Alvarez Lires, Maria Mercedes

Profesorado Alvarez Lires, Maria Mercedes

Correo-e lires@uvigo.es

Web <http://lires@uvigo.es>

Descrición general A Lei Orgánica de Educación (L.O.E) establece un área de coñecemento denominada Coñecemento do contorno e interacción co mundo, na Educación Infantil, e presenta o currículo correspondente cun enfoque globalizado de cara a un primeiro achegamento do alumnado ao desenvolvemento das competencias básicas.

Sen embargo, o necesario afondamento en niveis de formación superiores fai que, por exemplo, no nivel universitario, a materia Coñecemento do Medio Natural, Social e Cultural sexa obxecto de investigación e docencia por parte de profesorado especialista.

A práctica docente universitaria e as liñas de investigación didáctica, neste campo, deben contemplar metodoloxías e construcións conceptuais, procedementais e actitudinais, sempre en interacción, relativas a problemas globais de actualidade tales como os referidos ao medio ambiente e ao desenvolvemento sostible e co horizonte do desenvolvemento das competencias básicas. Deste modo, partindo das metodoloxías propias da didáctica das ciencias, pódense utilizar os enfoques C-T-S, os da construción do coñecemento arredor de problemas globais, os de alfabetización científica e técnica da cidadanía, ou os da Educación en Ciencia Global, que deben incluír a introdución da transversalidade, prestando especial atención á igualdade entre homes e mulleres, dentro dun modelo integrador .

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas

B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
☐ Capacidade para analizar criticamente a fundamentación, lexislación, obxectivos, metodoloxía e avaliación da área de Coñecemento do entorno e interacción co mundo na Educación Infantil desde un enfoque globalizador	A1 A2 A3	B1 B2 B3
☐ Capacidade para comprender a complexidade dos procesos educativos das ciencias experimentais na E. Infantil partindo das experiencias previas do alumnado desta etapa educativa	A4 A5	B5 B6
☐ Capacidade para comprender a construción do coñecemento científico e da ciencia escolar	A6	B7
☐ Capacidade para relacionar fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación das aprendizaxes do ensino das ciencias na Educación Infantil desde un enfoque globalizado	A7 A9	B8 B9
☐ Capacidade para utilizar e elaborar recursos didácticos en soporte papel e dixital para o ensino das ciencias na Educación Infantil	A11 A12	B11 B12
☐ Capacidade para realizar actividades experimentais na aula-laboratorio e na contorna		B13
☐ Capacidade para utilizar a Internet e os medios de comunicación social (prensa impresa, dixital e TV) como fontes de recursos multimedia e deseñar actividades de aula - laboratorio		B14 B15 B16 B17 B19 B21 B22

Contidos

Tema	
☐ Fundamentación, lexislación, obxectivos, metodoloxía e avaliación da área de Coñecemento do entorno e interacción co mundo na Educación Infantil desde un enfoque globalizador	A Didáctica das Ciencias Experimentais para estudantes de Educación Infantil. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación da área de Coñecemento do entorno e interacción co mundo na Educación Infantil desde un enfoque globalizador.
☐ Os recursos para o ensino do coñecemento do medio na Educación Infantil	
☐ Deseño de actividades e proxectos globalizados	Estudo crítico das orientacións da lexislación vixente para a área de Coñecemento do entorno e interacción co medio na Educación Infantil. Os contidos da área de Coñecemento do entorno e a interacción co medio desde un enfoque globalizado. O traballo por proxectos. Os traballos prácticos e as actividades experimentais na comprensión da tecnociencia. A aula-laboratorio na E. Primaria. As saídas ao entorno próximo e a lugares específicos (parques naturais, asentamentos industriais, etc). A integración das tecnoloxías da información e da comunicación na ensinanza e na aprendizaxe da tecnociencia.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Debates	14	0	14
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	0	4
Traballos de aula	6	0	6
Prácticas de laboratorio	11	0	11
Titoría en grupo	7.5	0	7.5
Proxectos	0	30	30
Metodoloxías integradas	0	22.5	22.5
Sesión maxistral	10	0	10

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Debates	Debates na aula
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias e obradoiros
Traballos de aula	Realización de traballos de aula
Prácticas de laboratorio	Realización de actividades experimentais
Titoría en grupo	Titorías grupais
Proxectos	Elaboración de proxectos globalizados
Metodoloxías integradas	Realización de actividades globalizadas
Sesión maxistral	Exposicións do profesorado

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Resolución de dúbidas, coavaliación
Debates	Resolución de dúbidas, coavaliación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Resolución de dúbidas, coavaliación
Traballos de aula	Resolución de dúbidas, coavaliación
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas, coavaliación
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas, coavaliación
Proxectos	Resolución de dúbidas, coavaliación
Metodoloxías integradas	Resolución de dúbidas, coavaliación

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Traballos de aula	Realización de traballos de aula	40
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio	20
Proxectos	Elaboración de proxectos globalizados	40

Otros comentarios sobre la Evaluación

- Cada alumna e cada alumno confeccionará un cartafol, na sección particular específica da aula virtual da materia - curso en FAITIC, que consistirá nun diario persoal de seguimento das sesións lectivas, coas notas de aula, ampliacións, achegas, reflexións propias e coa avaliación e autoavaliación das sesións correspondentes. **A realización completa e a entrega deste cartafol será condición necesaria e imprescindible para acollerse á opción de modalidade presencial de avaliación continua.**
- Na bibliografía inclúese a referencia completa do libro titulado *Ciencia para educadores*. O uso deste libro é obrigatorio para poder realizar unha parte importante das actividades e traballos que serán obxecto de avaliación.
- Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento axeitado.
- Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo na aula virtual do curso en FAITIC, en formatos de código aberto ou de visores libres.
- Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan axeitadas.
- A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

Bibliografía. Fontes de información

ARIAS, A. et al. (2009): O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria. Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia.
http://www.edu.xunta.es/ftpserver/portal/DXC/9002463-Proxectos_Web.pdf

Enric Ramiro i Roca (2010). La maleta de la ciencia. Barcelona - Editorial Graó
<http://www.grao.com/lilibres/arees/didactica-de-las-ciencias-experimentales/pagact/1/la-maleta-de-la-ciencia>

VanCleave , Janice (2005). Química para niños y jóvenes. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/546/quimica-para-ninos-y-jovenes?keyword=Qu%C3%ADmica+para+ni%C3%B1os+y+j%C3%B3venes>

VanCleave , Janice (2000). Animales. LIMUSA WILEY
<http://www.libreria-limusa-wiley.com/home/product/73/171/animales>

Battista Quinto Borghi (2009). Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento. Barcelona - Editorial Graó.
<http://www.grao.com/lilibres/los-talleres-en-educacion-infantil>

JORBA, J. e SANMARTÍ, N. (1996): Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de evaluación continua. Madrid: M.E.C.
http://books.google.com/books/about/Ense%C3%B1ar_aprender_y_evaluar.html?hl=es&id=a_rCXrBxikwC

Consellería de Educación e O.U. Repositorio Lexislativo. Actualizado. Xunta de Galicia.
<http://www.edu.xunta.es/portal/contenido?comando=ContenidoDinamicoComando&accion=-verRecurso&IID=gl&trID=6feef521-c0a8fd03-006e7a5b-20451b33&pwID=e4763dcf-0a0a2825-006c0962-b0b5ef8f&rID=-715e03c7-45321682-00e1ff2f-0c>

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Coñecemento do medio natural/P02G110V01901

Otros comentarios

Ver apartado de avaliación

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e a literatura infantil**

Asignatura	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Código	P02G110V01404			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua Impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Montero Santalla, Jose Martin			
Profesorado	Montero Santalla, Jose Martin			
Correo-e	santalla@uvigo.es			
Web				
Descrición general	A materia pretende acercarse ao coñecemento do proceso de adquisición da linguaxe, e aprender a crear e programar estratexias didácticas que acompañen o desenvolvemento da linguaxe oral como medio de expresión e de comunicación, así como a aproximación á lingua escrita a partir da maduración neuromotora e da exercitación dos mecanismos que interveñen no acto de ler e de escribir, atendendo ao papel da literatura infantil nos seus aspectos oral e escrito.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia		Resultados de Formación y Aprendizaje
Conocer los fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos, sociolingüísticos y didácticos del aprendizaje de la lengua		A2
(*)Conocer la literatura infantil		B1 B3 B17
(*)Hablar, leer y escribir correcta y adecuadamente en las lenguas de la comunidad autónoma	A7	B3 B12
(*)Conocer el currículo escolar de las lenguas	A1	

Conocer el proceso de aprendizaje del lenguaje escrito y su enseñanza	A2 A4 A6 A10 A11	B1 B2 B6 B7 B9 B13 B15 B17
Organizar y planificar estrategias metodológicas para la enseñanza de la comunicación oral	A2 A3 A4 A6 A11	B1 B2 B6 B9 B13 B15 B17
Ser capaz de identificar a los niños con problemas de lenguaje oral y escrito así como orientar a los padres	A6 A10	B11

Contidos

Tema

O PROCESO DE ADQUISICION DA LINGUAXE E OS FACTORES QUE DETERMINAN O SEU DESENVOLVIMENTO	1.- O nivel socioeconómico. 2.- O ambiente familiar. 3.- O ambiente escolar.
DIDÁCTICA DA COMUNICACIÓN ORAL	1.- A DICIÓN: - 1.1. A atención auditiva. - 1.2. A motricidade bucofacial. - 1.3. A respiración. - 1.4. A imitación. 2.- O VOCABULARIO: - 2.1. Clases de vocabulario. - 2.2. A derivación, a composición e o campo semántico. 3.- A EXPRESIÓN ORAL: - 3.1. A comprensión. - 3.2. A expresión. - 3.3. A narración. - 3.4. A descripción. - 3.5. A conversación. - 3.6. O ritmo e a entoación. 4.- A LITERATURA INFANTIL NO SEU ASPECTO ORAL: - 4.1. Os contos (= narrativa). - 4.2. A recitación (= poesía). - 4.3. A dramatización (= teatro). - 4.4. Aplicacións didácticas, especialmente para o desenvolvemento da linguaxe oral.
DIDÁCTICA DA LECTOESCRITURA	1.- FACTORES QUE INTERVENEN NO PROCESO DE APRENDIZAXE DA LECTOESCRITURA: - 1.1. A discriminación visual. - 1.2. A organización espacio-temporal. - 1.3. O control motor. 2.- INICIACIÓN Á LINGUAXE ESCRITA: - 2.1. Análise dos principais métodos de lectura. - 2.2. O enfoque construtivista.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	16	32	48
Seminarios	10	20	30
Traballos de aula	16	32	48
Titoría en grupo	6	0	6
Traballos e proxectos	5	10	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introductorias	Introdución xeral sobre a materia, a metodoloxía e o desenvolvemento do curso, e sobre a avaliación
Sesión maxistral	Exposición dos contidos teóricos dos temas da materia por parte do profesor.
Seminarios	Nos seminarios ampliaranse os contidos tratados nas sesións maxistras, propondo e comentando actividades que ilustren os temas con maior profundidade ou con novas perspectivas.
Traballos de aula	Os alumnos desenvolven na aula as actividades prácticas que previamente teñan preparado de maneira individual, sobre un tema do programa, relacionándoas coas de outros membros do grupo.
Titoría en grupo	Nas tutorías o profesor supervisa os traballos prácticos dos alumnos, asesorándoos e orientándoos na súa realización.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Tanto nos traballos de aula como na tutoría, o alumno recibirá unha atención personalizada, coa que o profesor orientará as súas propostas, escoitará as súas opinións e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas en que está traballando ou sobre calquer tema relacionado coa asignatura.
Traballos de aula	Tanto nos traballos de aula como na tutoría, o alumno recibirá unha atención personalizada, coa que o profesor orientará as súas propostas, escoitará as súas opinións e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas en que está traballando ou sobre calquer tema relacionado coa asignatura.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Traballos e proxectos	A avaliación farase por un exame escrito sobre os temas desenvolvidos na aula ou contidos no programa da materia. Para a cualificación poderá terse igualmente en conta o traballo que teña realizado o alumno ao longo do curso.	100

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información

R. Clemente, *Desarrollo del lenguaje*, Barcelona: Octaedro, 2000.

M. Bigas / M. Correig, *Didáctica de la lengua en la Educación Infantil*, Madrid: Síntesis, 2007.

Andrés Suárez Yáñez, *Iniciación escolar á escritura / lectura: deseño de programas adaptados á diversidade*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia, 1998.

Bibliografía complementaria:

Aurora Marco / Pilar Couto Cantero / Elva Aradas Carollo / Fernando Vieito Liñares (eds.), *Actas del VII Congreso Internacional de la Sociedad Española de Didáctica de la Lengua y la Literatura (Santiago de Compostela, 27 - 29 de Noviembre de 2002)*, 2 vols., A Coruña: Deputación da Coruña, 2004.

Giuseppe Francescato (trad. de María Antonia Oliver), *El Lenguaje infantil: estructuración y aprendizaje*, Barcelona: Península, 1987.

M. Monfort / A. Juárez, *El niño que habla*, Madrid: CEPE, 1996.

S. Bryant, *El arte de contar cuentos*, Barcelona: Hogar del libro, 1995.

Varios, *Escribir y leer (3 a 8 años)*, Barcelona: Edelvives, 2003.

P. Arnaiz / M. S. Ruiz Jiménez, *La lectoescritura en la educación infantil. Unidades didácticas y aprendizaje significativo*. Málaga, Aljibe, 2001.

A. Calero / R. González / A. Maldonado / M^a. E. Sebastián, *Materiales curriculares para favorecer el acceso a la lectura en la educación infantil*, Barcelona: Praxis, 1999.

J. Cervera, *Literatura y Lengua en la Educación Infantil*, Bilbao: Ed. Mensajero, 1993.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro: Francés**

Asignatura	Idioma estranxeiro: Francés			
Código	P02G110V01405			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua Impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Valcarcel Riveiro, Carlos			
Profesorado	Valcarcel Riveiro, Carlos			
Correo-e	carlos.valcarcel@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición general	O principal obxectivo desta materia é o de reforzar as competencias de nivel A1 do MECR en lingua francesa mediante unha metodoloxía por proxectos.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e se tratan asuntos cotiáns dos ámbitos persoal e educativo.	B1 B3 B4 B7 B13
2. Comprender a idea principal de filmes e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	B1 B3 B4 B6 B7
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	B1 B3 B4 B6 B7

4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.		B1 B3 B4 B6 B7
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa a onde se fala esa lingua.		B3 B4 B6 B7 B12 B16 B19
6. Poder participar espontaneamente nunha conversa que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo: familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).		B3 B4 B6 B11
7. Poder tratar oralmente en francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación infantil.	A1 A2	B3 B4 B6
8. Saber construír frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.		B1 B3 B4 B13 B17
9. Poder explicar e xustificar brevemente opinións e proxectos.		B1 B2 B3 B4 B6 B13 B17
10. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou filme, e poder describir reaccións.		B1 B3 B4 B13
11. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben estruturados sobre temas que son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.		B1 B2 B3 B4 B6 B11 B17
12. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo. Favorecer a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe co fin de innovar e mellorar o labor docente e as prácticas de aula.	A11	B1 B9 B15
13. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a propia formación cultural e lingüística.	A11	B4 B15 B19
14. Desenvolver certas actitudes afectivas desexábeis nun docente de lingua estranxeira como, por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia comunicativa, e unha visión da lingua estranxeira como medio de comunicación cultural e non simplemente como unha materia máis.		B4 B12 B14 B19

Contidos

Tema

1. Aspectos lingüísticos: léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.	1. Os niveis de referencia A1 e A2
2. Aspectos sociolingüísticos: os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular, diferenzas de rexistro.	1. Presentarse aos demais / presentar os demais: aspecto físico, personalidade, contorno familiar e laboral. 2. Falar de si mesmo: expresar gustos e preferencias. 3. Organizar axendas e planificar actividades. 4. Combinar encontros e facer convites.

3. Aspectos discursivos: ordenar oracións en función da secuencia natural, relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión.	1. Escribir cartas e correos electrónicos. 2. Ler e redactar pequenos anuncios. 3. Narrar un acontecemento. 4. Contar o argumento dun libro ou dun filme.
4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrases, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda.	1. Facer e atender unha chamada telefónica. 2. Buscar ou explicar o camiño para ir a un lugar
5. Aspectos interculturais: a vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.	1. Encher formularios. 2. Falar dos hábitos cotiáns: horarios, comidas e actividades. 3. Comprar e vender.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	1	0.5	1.5
Proxectos	18	72	90
Resolución de problemas e/ou exercicios	56	0	56

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Sesión de 1 hora presencial co grupo A (toda a clase) no inicio do curso. Explicaranse os obxectivos e contidos da materia, así como o sistema de avaliación. Tamén se presentarán os recursos de autoaprendizaxe dispoñíbeis na plataforma FAITIC e na biblioteca do campus.
Proxectos	Ao longo do curso, o profesor proporá un mínimo de seis tarefas ou proxectos que deberá realizar cada alumno. As datas de realización das tarefas serán establecidas na clase, pero non se aconsella que se superen as tres semanas para a súa realización. O profesor guiará o alumnado para a execución destas tarefas preferentemente nas horas co grupo B.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor guiará o alumnado para a execución das tarefas propondo actividades comunicativas centradas, por un lado, na práctica da expresión e comprensión, e, por outro, no reforzo das competencias en fonética, léxico e gramática. Tamén se proporán actividades de reforzo en internet.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proxectos	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introductoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías que o profesor detallará na sesión introductoria do curso. O alumnado deberá fixar unha cita co profesor dentro deste horario e a través do correo electrónico. Nestas titorías o alumnado poderá resolver dúbidas, facer suxestións e reforzar co profesor aspectos prácticos da materia.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Proxectos	Ao longo do curso o alumnado deberá realizar unha serie de tarefas ou proxectos relacionados cos contidos de lingua francesa da materia. Cada proxecto será avaliado nunha escala de 0 a 1. A suma das notas obtidas en cada proxecto constituirá o 50% da nota final da materia. Para aprobar a materia, o alumnado deberá realizar, como mínimo, a metade das tarefas propostas.	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	Na data oficial do exame, fixada polo centro, o alumnado deberá realizar unha proba de avaliación das competencias de comprensión oral e escrita (cada unha delas contará un máximo de 2 puntos), así como de expresión escrita. Nas datas negociadas na clase, o alumnado deberá realizar outra proba de expresión oral. As probas de expresión avaliaranse, cada unha delas, de 0 a 3 puntos seguindo unha grella de avaliación cuxos criterios e baremo se fixarán na clase. A suma destas catro probas constituirá o 50% da nota final da materia. Para aprobar a materia, o alumnado deberá realizar as catro probas.	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Para a segunda convocatoria e na data oficial fixada polo centro, o alumnado deberá realizar unha proba de avaliación das competencias de comprensión oral e escrita (cada unha delas contará un máximo de 2 puntos), así como de expresión escrita. Nese día, o alumnado deberá realizar tamén outra proba de expresión oral. As probas de expresión avaliaranse, cada unha delas, de 0 a 3 puntos seguindo unha grella de avaliación cuxos criterios e baremo se fixarán na clase. A suma destas catro probas constituirá o 50% da nota final da materia. Para poder ser avaliado en segunda convocatoria, o alumnado deberá realizar estas catro probas.

Bibliografía. Fontes de información

PÁXINA WEB DA MATERIA

<https://sites.google.com/site/idiomaestranxeirofrances/>

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

Augé H., Cañada D., Marlhens C. e Molinos L.. 2004. *C'est la vie 1. Livre de l'élève*. Madrid. Santillana.

Augé H., Cañada D., Marlhens C. e Molinos L.. 2004. *C'est la vie 1. Cahier d'exercices*. Madrid. Santillana.

Capucho F., Denyer M., Flumian C., Labascoule J., Lause C. e Royer C.. *Rond Point 1. Livre de l'élève*. Paris. Maison des langues.

Capucho F., Denyer M., Flumian C., Labascoule J., Lause C. e Royer C.. *Rond Point 1. Cahier d'exercices*. Paris. Maison des langues.

Capucho F., Denyer M., Flumian C., Labascoule J., Lause C. e Royer C.. *Rond Point 1. Cahier d'évaluations*. Paris. Maison des langues.

Denyer D., Garmendia A. e Lions-Olivieri M.L.. 2009. *Version Originale 1. Méthode de français. Livre de l'élève*. Paris. Maison des langues.

Denyer D., Garmendia A. e Lions-Olivieri M.L.. 2009. *Version Originale 2. Méthode de français. Livre de l'élève*. Paris. Maison des langues.

Gibbe, C. e Girardet, J.. 2008. *Écho 1. Méthode de français. Niveau A1. Fichier d'évaluation*. Paris. Clé Internationale.

Girardet, J.. 2008. *Écho 1. Méthode de français. Niveau A1, A2. Élève*. Paris. Clé Internationale.

Godard E., Liria Ph. e Sigé J.-P.. 2009. *Les clés du nouveau DELF A2*. Paris. Maison des langues.

Liria, Ph. 2009. *Les cahiers de grammaire. Niveau découverte A1*. Paris. Maison des langues.

Liria, Ph. 2009. *Les cahiers de grammaire. Niveau découverte A1. Corrigés*. Paris. Maison des langues.

Liria, Ph. e Sigé, J.-P.. 2009. *Les clés du nouveau DELF A1*. Paris. Maison des langues.

Magne, M. e e Lions-Olivieri, M.L.. 2010. *Version Originale 1. Méthode de français. Cahier d'exercices*. Paris. Maison des langues.

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Comunicación: Lingua española/P02G110V01101

Comunicación: Lingua galega/P02G110V01201

Otros comentarios

Nesta materia consolidaranse os niveis A1 e A2 do Marco Europeo Común de Referencia para as Linguas. Aínda que se traballarán as competencias destes niveis iniciais, non se partirá dun coñecemento cero da lingua francesa. Recoméndase que o alumnado matriculado teña estudado, ao menos, dous anos de lingua francesa en ESO e/ou Bacharelato.

Aconséllase que, tras cursar esta materia, o alumnado continúe adquirindo máis competencias en lingua francesa na Escola Oficial de Idiomas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro: Inglés				
Asignatura	Idioma estranxeiro: Inglés			
Código	P02G110V01406			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua Impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Garcia de la Puerta, Marta			
Profesorado	Duncan Barlow, Karen Joan Garcia de la Puerta, Marta			
Correo-e	mpuerta@uvigo.es			
Web				
Descrición general	1. Desenvolvemento da comprensión e expresión oral en inglés para o desenvolvemento de experiencias prácticas no ámbito docente. Adquisición de competencia en comunicación non verbal co fin de saber interpretar mensaxes non verbais na comunicación cara a cara. 2. Adquisición da destreza oral para expresar en lingua inglesa, mediante a axuda de medios tecnolóxicos, traballos previamente elaborados. 3. Adquisición da destreza lectora que lle permita ampliar os seus coñecementos, consultar bibliografía especializada no seu campo de estudo, acceder a documentación en periódicos, artigos e revistas especializadas. Buscar e extraer información de textos en inglés relacionados co campo de estudo. 4. Adquisición da destreza escrita co obxecto de utilizala en textos sencillos e ben estruturados. 5. Abordar aspectos interculturais relacionados coa docencia da lingua estranxeira.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación y Aprendizaxe
Comprender as ideas principais do discurso hablado cando este é claro e normal e se tratan asuntos cotidianos dos ámbitos persoal, e educativo.	B1 B3 B4 B7 B13

Comprender la idea principal de películas y de programas de radio o televisión que tratan temas actuales o de interés personal o profesional, cuando la articulación es relativamente lenta y clara.		B1 B3 B4 B6 B7
Comprender textos escritos redactados en una lengua de uso habitual y cotidiano o relacionada con el trabajo.		B1 B3 B4 B6 B7
Comprender la descripción de acontecimientos, sentimientos y deseos en cartas personales.		B1 B3 B4 B6 B7
Saber desarrollarse en casi todas las situaciones que se le presentan cuando viaja la donde se habla esa lengua.		B3 B4 B6 B7 B12 B16 B19
Poder participar espontáneamente en una conversación que trate temas cotidianos de interés personal o que sean pertinentes para la vida diaria (por ejemplo: familia, aficiones, trabajo, viajes y acontecimientos actuales).		B3 B4 B6 B11
Poder tratar oralmente en inglés, con fluidez y seguridad, temas de interés para alumnos de educación infantil.	A1 A2	B3 B4 B6
Saber construir frases de forma sencilla con el fin de describir experiencias y hechos, así como sus sueños, esperanzas y ambiciones.		B1 B3 B4 B13 B17
Poder explicar y justificar brevemente sus opiniones y proyectos.		B1 B2 B3 B4 B6 B13 B17
Saber narrar una historia o relato, la trama de un libro o película, y poder describir sus reacciones.		B1 B3 B4 B13
Ser capaz de escribir textos sencillos y bien estructurados sobre temas que le son conocidos o de interés personal. Poder escribir cartas personales que describan experiencias e impresiones.		B1 B2 B3 B4 B6 B11 B17
Desarrollar estrategias de aprendizaje autónomo y de trabajo cooperativo. Favorecer el análisis y la observación de los propios procesos de aprendizaje con el fin de innovar y mejorar la labor docente y las prácticas de aula.	A11	B1 B9 B15
Conocer formas y medios para continuar y enriquecer su propia formación cultural y lingüística.	A11	B4 B15 B19
Desarrollar ciertas actitudes afectivas deseables en un docente de lengua extranjera como, por ejemplo, solidaridad y cooperación con los demás, interés y tolerancia hacia el diferente, seguridad en la propia competencia comunicativa, y una visión de la lengua extranjera cómo medio de comunicación cultural y no simplemente como una materia más.		B4 B12 B14 B19

Contidos

Tema

Aspectos lingüísticos.

Léxico, gramática, semántica, pragmática, corrección fonológica, homofonía, grafemas de la lengua inglesa.

Aspectos sociolingüísticos: los marcadores lingüísticos de relaciones sociales, las normas de cortesía, las expresiones de sabiduría popular, diferencias de registro.	a) Presentarse a los demás / presentar los demás: aspecto físico, personalidad, contorno familiar y laboral b) Expresar gustos y preferencias. c) Organizar agendas y planificar actividades.
Aspectos discursivos: ordenar oraciones en función de la secuencia natural, relaciones de causa y efecto (o viceversa), y estructuración del discurso; ordenar el discurso en función de organización temática, coherencia y cohesión.	a) Escribir cartas y correos electrónicos. b) Leer y redactar pequeños anuncios. c) Narrar un acontecimiento. d) Contar el argumento de un libro o de una película. e) Hacer y atender una llamada telefónica. f) Buscar o explicar el camino para ir a un lugar
Aspectos interculturales.	a) La vida diaria. b) Las relaciones personales. c) Valores, creencias y actitudes. d) Lenguaje corporal, convenciones sociales y comportamientos rituales.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	1	0.5	1.5
Resolución de problemas e/ou ejercicios	18	38	56
Debates	15	30	45
Presentacións/exposicións	15	30	45
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	2.5	0	2.5

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodología docente

	Descripción
Actividades introductorias	Presentación de la materia (Grupo A): objetivos, contenidos, criterios de evaluación, etc. Realización de una encuesta de análisis de necesidades para detectar los conocimientos previos de inglés y descubrir los intereses y motivación del alumnado.
Resolución de problemas e/ou ejercicios	En las sesiones presenciales, con el grupo, se realizarán ejercicios prácticos de comprensión oral (diálogos, canciones y fragmentos de películas) y escritura (lectura de diferentes textos epistolares, periodísticos y literarios). Utilización de vídeos y grabaciones relacionados con los temas tratados como recurso metodológico importante. Actividades a través de las TIC en el aula de informática. Para las horas de trabajo personal, el alumnado deberá realizar los ejercicios de gramática correspondientes.
Debates	Las sesiones presenciales se realizarán con los grupos B y se centrarán en actividades de expresión oral: juegos de rol, simulaciones globales y presentaciones personales y/o profesionales. Para las horas de trabajo personal, el alumnado deberá realizar los ejercicios de gramática que se pondrán a su disposición en la plataforma Faitic.
Presentacións/exposicións	Las sesiones presenciales se realizarán con los grupos B y se centrarán en actividades de expresión escrita: redacción de notas y correos electrónicos, formalización de formularios, elaboración de presentaciones, resúmenes de filmes o noticias de prensa y dictados. Para las horas de trabajo personal, el alumnado deberá realizar los ejercicios de gramática que se pondrán a su disposición en la plataforma Faitic.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Presentacións/exposicións	La atención personalizada se realizará durante lo horario de tutorías que el profesor detallará en la sesión inicial del curso. Este horario incluirá tutorías sin cita y tutorías de previa cita. El alumnado deberá fijar una cita con el profesor dentro de este horario y a través del correo electrónico. En estas tutorías el alumnado podrá resolver dudas, hacer sugerencias y reforzar con el profesor aspectos prácticos de la materia. También se podrán realizar por correo electrónico a la dirección de correo electrónico del profesor indicando en asunto: tutorías Ciencias de la Educación. En cuanto a las respuestas a los correos electrónicos, recibirán respuesta sólo y exclusivamente los días correspondientes a los de las tutorías.

Resolución de problemas e/ou ejercicios La atención personalizada se realizará durante lo horario de tutorías que el profesor detallará en la sesión inicial del curso. Este horario incluirá tutorías sin cita y tutorías de previa cita. El alumnado deberá fijar una cita con el profesor dentro de este horario y a través del correo electrónico. En estas tutorías el alumnado podrá resolver dudas, hacer sugerencias y reforzar con el profesor aspectos prácticos de la materia. También se podrán realizar por correo electrónico a la dirección de correo electrónico del profesor indicando en asunto: tutorías Ciencias de la Educación. En cuanto a las respuestas a los correos electrónicos, recibirán respuesta sólo y exclusivamente los días correspondientes a los de las tutorías.

Debates La atención personalizada se realizará durante lo horario de tutorías que el profesor detallará en la sesión inicial del curso. Este horario incluirá tutorías sin cita y tutorías de previa cita. El alumnado deberá fijar una cita con el profesor dentro de este horario y a través del correo electrónico. En estas tutorías el alumnado podrá resolver dudas, hacer sugerencias y reforzar con el profesor aspectos prácticos de la materia. También se podrán realizar por correo electrónico a la dirección de correo electrónico del profesor indicando en asunto: tutorías Ciencias de la Educación. En cuanto a las respuestas a los correos electrónicos, recibirán respuesta sólo y exclusivamente los días correspondientes a los de las tutorías.

Pruebas	Descripción
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reais e/ou simuladas.	

Avaliación		
	Descripción	Calificación
Resolución de problemas e/ou ejercicios	A lo largo del curso, el profesor recogerá en la clase (grupo A), los resultados de dos ejercicios de comprensión oral y de dos pruebas de expresión escrita. El objetivo es obtener muestras de la evolución del alumnado y verificar su asistencia a las sesiones presenciales. Cada ejercicio se puntuará hasta un máximo de 10 puntos. El promedio de los dos ejercicios constituirá un 10% de la nota final. El profesor informará al alumnado de los resultados de cada ejercicio.	10
Presentacións/exposicións	A lo largo del curso, el profesor recogerá en la clase (grupos B) los resultados de, como mínimo, una muestra de expresión escrita. El objetivo es evaluar la evolución del alumnado y verificar su asistencia a las sesiones presenciales.	10
Pruebas prácticas, de ejecución de tareas reais e/ou simuladas.	Se trata de la prueba de evaluación final, cuya fecha viene marcada en el calendario académico oficial del centro. Consistirá en cuatro ejercicios, cada uno correspondiente a una competencia lingüística (expresión oral, expresión escrita, comprensión oral y comprensión escrita). Cada ejercicio valdrá un máximo de 10 puntos y la nota de la prueba constituirá el promedio de la calificación de los cuatro ejercicios. La prueba constituirá un 80% de la nota final.	80

Otros comentarios sobre la Evaluación

<p>Se valorará la participación en las actividades de clase, la realización de ejercicios prácticos, la preparación y entrega de trabajos para completar la unidad didáctica abordada, las exposiciones orales y los trabajos extraordinarios.</p>

Bibliografía. Fontes de información

Herbert Puchta and Jeff Stranks, with Richard Carter and Peter Lewis-Jones 2010: *English In Mind (For Spanish Speakers)* 2nd Edition. Student's Book with DVD-ROM **Level 1**. Cambridge University Press.

Herbert Puchta and Jeff Stranks, with Richard Carter and Peter Lewis-Jones 2010: *English In Mind (For Spanish Speakers)* 2nd Edition. **Level 1**. Workbook with Audio CD Cambridge University Press.

Herbert Puchta and Jeff Stranks, with Richard Carter and Peter Lewis-Jones 2010: *English In Mind (For Spanish Speakers)* 2nd Edition. Student's Book with DVD-ROM **Level 2**. Cambridge University Press.

Herbert Puchta and Jeff Stranks, 2010: *English In Mind (For Spanish Speakers)* 2nd Edition. **Level 2**. Workbook with Audio CD Cambridge University Press.

Chris Redston, Gillie Cunningham and Jan Bell. 2005. **face2face** for Spanish speakers edition **Pre-intermediate** Student's book with CD-ROM/Audio CD. Cambridge University Press.

Nicholas Tims, with Chris Redston and Gillie Cunningham. 2005. **face2face** for Spanish speakers edition **Pre-intermediate**.

Workbook with Key .Cambridge University Press.

Beaumont, Digby and Colin Granger. *The Heinemann English Grammar: with answer key*. Oxford: Heinemann, 1989.

Leech, Geoffrey. *An A-Z of English Grammar and Usage*. Harlow: Longman, 2001.

Murphy, Raymond. *English Grammar in Use: a self-study referente and practice book for intermediate students, with answers*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.

Murphy, Raymond. *Essential Grammar in Use: gramática básica de la lengua inglesa*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.

Recomendacións

Otros comentarios

En esta materia se consolidarán los niveles B1 y B2 del Marco Europeo Común de Referencia para las Lenguas. Aunque también se trabajarán ciertas competencias de los niveles iniciales, no se partirá de un conocimiento cero de la lengua inglesa. Es conveniente que el/la alumno/a tenga unos conocimientos previos de inglés equivalentes a A2/B1 dentro del Marco Europeo de Referencia para las Lenguas.
